

gadering van 15 Maart 1916 van het Genootschap ter bevordering van Natuur-, Genees- en Heelkunde meegedeeld. Het verslag van deze vergadering wordt gevonden in het *Ned. Tijdschrift* 1917. I. 7.

Juist omdat van deze betrekkelijk zeldzame aandoening slechts weinig Nederlandsche publicaties zijn, meende ik terwille van de volledigheid het bovengemelde onder de aandacht te brengen.

Amsterdam, 26 Februari 1920.

FREIA COENEN.

VRIJE ARTSENKEUZE VOOR HET SPOORWEGPERSONEEL.

Zooals collega STOMPS den toestand te Borne schildert, zoo is het op meer plaatsen, onder andere in Weesp en Weesperkarspel. De spoorarts behandelde voor rekening van de H. IJ. S. M. de mannen, de vrouwen en kinderen ook wel, maar niet allen, want zij hadden vrije artsenkeuze, waren, de vrouwen namelijk, vóór hun huwelijk bij een anderen arts en bleven daar; zij hadden dus twee huisartsen. De buiten Weesp in het naburige Weesperkarspel wonende gezinnen zochten voor vrouw en kinderen hulp bij de andere collegae, omdat de spoorarts geen ziekenfonds buiten had; ook bleef een gedeelte particuliere practijk over, die meestal bij de twee andere (motor- en fietsrijdende) collegae hulp zochten.

Nu zijn ongeveer allen ingeschreven in het Z. en O.-fonds der spoorwegen, maar lang niet allen maken gebruik van die goedkoopere hulp. Kreeg ik bijvoorbeeld onlangs tegen middernacht een spoedboodschap om, nogal ver, te komen bij de vrouw van een spoorwegarbeider en vroeg ik, niet al te belust op deze reis in slecht weer: „zijn jullie niet bij den verkeerden dokter?” Het eenvoudige antwoord was: „als wij u toch betalen, zopals wij *altijd* deden, dan wilt u toch wel komen?” Hiertegen valt niets te zeggen.

Een andere maal komt een spoorwegmanskind om een kies te laten trekken; het gezin heeft voor zijn ziekenfonds bedankt en is in het Z. en O.-fonds der spoorwegen, maar het kind weet dat niet, kent ook geen andere wachtkamer dan de mijne, en is dus maar dapper op mij afgestapt. Dit zijn allemaal eenvoudige dingen.

Maar nu doet zich het geval voor, dat een particuliere patiënt van den niet-spoorarts en lid van het Z. en O.-fonds der spoorwegen noodzakelijk ziekenhuisverpleging noodig heeft; dan neemt de niet-spoorarts afscheid en de spoorarts neemt de leiding en zorgt voor de benodigde verklaring; dit gaat alles uitstekend als de verhouding der collegae goed is, zooals gelukkig hier; indien de spoorarts zoo verstandig is te begrijpen, dat de menschen hun vroegeren huisdokter, indien die als particuliere arts te krijgen is, opzoeken, dan is er geen wolkje aan de lucht. Anders wordt de zaak als de spoorarts gaat denken: „Waarom mij niet gehaald? de menschen staan toch bij mij ingeschreven, laten zij nu ook als elke particuliere patiënt zelf voor ziekenhuisverpleging zorgen”. In zoo'n geval zouden de patiënten de dupe worden, als zij *hun* dokter haalden en het devies vrije-artsenkeuze hoog hielden.

En dit alles is te voorkomen als, zooals college RIVE in dit *Tijdschrift* van 14 Febr. 1920 voorstelde, de spoorwegmannen en hun gezinnen vrije-artsenkeus krijgen. Ik ben er van overtuigd, dat de spoorartsen dit ook gaarne zouden willen, omdat zij de scheeve verhouding voelen moeten; er zullen dan geen moeilijkheden in collegiale verhoudingen voorkomen en de oplossing zal zoowel voor patiënten als voor artsen bevredigd zijn.

Weesp, 28 Februari 1920.

S. WARTENA.

DE ZAAK VISSER-ZIEGELER.

In zijn brief van 21 Augustus 1919 deelde de heer VISSER mij mede de tusschen hem en mij gerezen quaestie in het *Nederl. Tijdschr. v. Geneeskunde* te zullen behandelen en dr. PINKHOF te zullen verzoeken terstond zijn persoonlijke meening onder het artikel te plaatsen. In zijn brief van 12 Nov. d.a.v. gaf hij mij kennis, dat een lid van de